

Nr. 6	B	Billedkunst

Ritualer
Ritualer
Ritualer
Ritualer
Ritualer
Ritualer

2018
2018
2018
2018
2018
2018

B Billedkunst – Redaksjonen

Kjetil Røed (ansvarlig redaktør)
kjetil@billedkunst.no

Tine Semb (medredaktør)
tine@billedkunst.no

D Design

Yokoland
Layout med Tine Semb

E Ekstern korrektur

Silje Rønneberg Hogstad

I ISSN

1501-4460

K Kontakt

Norske Billedkunstnere
c/o Billedkunst
Akersgata 7
NO-0158 Oslo

+ 47 23 25 60 30
red@billedkunst.no
www.billedkunstmag.no

M Medlemmer

Medlemmer i NBK mottar bladet
som en del av medlemskapet

O Opplag

3 860

P Papir

100g Scandia 2000 (innmat)
300g Brunboard (omslag)

R Redaksjonsråd

Gustav Svihus Borgersen
Jan Christensen
Gunnar Danbolt
Jan Freuchen
Åse Løvgren
Irma Salo Jæger
Kristin Tårnes

S Skrift

Theinhardt

T Trykk

Nilz & Otto Grafisk AS (Oslo)

U Utgiver

Norske Billedkunstnere (NBK)

V Vil du abonnere?

Innland: kr 400,- / Utland: kr 550,-
Studenter: kr 250,- / kr 350,-
abonnement@billedkunst.no

V Vil du annonsere?

Kontakt Siri Hermansen
annonse@billedkunst.no

© Opphavsrett til kunstverk. Kunstverk er beskyttet av opphavsrett og er gjengitt i tidsskriftet etter avtale med BONO (Billedkunst Opphavsrett i Norge). Kunstverk kan ikke gjengis uten hjemmel i lov eller lisens fra rettighetshaver/BONO (www.bono.no)

Billedkunst er et forum for sivilisert samtale om kunst og samfunn og arbeider under redaktørplakaten. Billedkunst er medlem i Fagpressen og Norsk Tidsskriftforening.

Denne utgaven av Billedkunst er laget med støtte fra Stiftelsen Fritt Ord

 Fagpressen

 FRITT ORD

Furet, værbit, over vannet. Coast Contemporary 2018.

Prolog: Rare minner av dette nervøse seiltoktet ... Har det gått 5 år? Sex? Det virker som et liv. En toppbølge som aldri kommer igjen. En person maler et bilde av en lundefugl. En annen red en tanke over et nydelig bølgeskulp. Bølgene brøt underlig og rullet tilbake.

Jim Morrison synger:

«The human race was dyin' out / No one left to scream and shout. / People walking on the moon. / Smog will get you pretty soon. / Everyone was hanging out. / Hanging up and hanging down. / Hanging in and holding fast. / Hope our little world will last. (...) Come on, people better climb on board. / Come on, baby, now / we're going home. / Ship of fools, ship of fools»
(The Doors, *Ship of Fools* [1970])

Det finnes mange historier, men det finnes bare ett *Ship of artists*.

AKT 0

Lundefugl og glassmanet

FY FY! F! Det der flyet på størrelse med en fyrstikk-eske, med fyrstikkpropeller som stirrer på meg fra rullebanen. Jeg setter på den maritime spillelisten *Coast Contemporary anno 2018*. Jim Morrison skriker dempet. Skulle ønske jeg kunne ro en rolig båt opp til Svolve, der Barken MS Trollfjord skal plukke oss opp for Coast Contemporary-seilasen fra Lofoten helt ned til Bergen. Her skal det være kunst og forelesninger – og ikke minst mingling.

Men vi skal fly. Noen behagelige flyvertinner og en sterk kvinnelig pilot med fjellsko sklir ut til flyet, skulle ønske jeg kunne ligge i dine morfin- armer. Evert Taube synger «Så länge skutan kan gå». Akutt svette, notatblokk renner ut av hendene og de viktige bransjefolka sitter stivt og venter på avgangen. Naturen skal tåle nok en sigg fra dette drittflyet, jeg må tenke på erotiske noveller for å

overleve og på at vi bare flyr en meter over bakken helt til Svolve. Tenker på at det er buskene på bakken som kiler buken til flykroppen når det rister. Vi letter, flyr.

Å FY FAAN det er storm og havet under oss er bare helt fucka!

Blågrå, sorte manetbevegelser krasjer mot de der klippene og fyrstikkflyet bare: «Hoi! Hoi!» Og den digge piloten bare: «Hold dere fast!» Og flyet bare dropper masse meter ned og stopper og hopper og shit! Land HO! Gidder ikke bli makrell i tomat enda, blant fremmed fisk og maneter og sånn! Faen!

Vi landet! Elsker deg pilot! *Ich habe keine Angst*-lårene rister og resten av passasjerene er rolige, tipper de er kuratorer fra det store utland.

Jeg lurer på hvordan glassmanetene føder? Hvorfor i helvete flyr vi!? Til kultur, i kultur i natur?

AKT 1

Scene 1

SVOLVE

Fjellene skraper himmelhelvete. Vinden føner oss inn i den nydelige naturen. Randi Nygaard Hei! Enda en prisvinner! Hvor ble det av de performative kroppene Siri Hjorth og Sebastian Makonnen Kjølås? Hjemme? Borte? Oppe? Nede? Hjemme? Hmmm ... poteter triller ikke igjennom rommet. Vi skal titte på Monica Winther etter at mannskapet og kvinnskapet og henskaper har hvilt seg litt på Thon Luxus-hotell med minibar og kaffekoker og kikkert i seng. Gleder meg til Winthers rå energi. Stjeler en øl i minibaren fyller vann på flaska, dunker den brukte korken på plass.

Landskapet er nydelig. Instagramer et bilde for å prøve å få litt kjærlighet, det funker ikke.

Pause.

Lost in Paradise
Performance av Monica Winther,
Nordnorsk Kunstnersenter (NNKS)

Vi spiser tørrfisk og drikker vin, venter! Der inne sitter hun omsvermet av planter, noen av gjestene kommer løpende og leverer vekster som vanligvis bor i deres hjem. Winther er en Buddha, nei hun synger, *chanter*, for plantene, mens fugler og øyenstikkere vandrer inn i lydbildet. Intenst og kult at Winther vender sin voldsomme energi innover og kanalisere det ut i en konsentrert kraft. Sjaman ... Skulle ønske jeg var din plante.

To drivhus er plassert i rommet.

Et videoverk i et annet rom der plantene synger til oss.

Dette er multikulti-plante-orgie, vi er i Norge men jungelen roper til oss. Her er Aloe vera og orkidé. Hun forteller senere den kvelden:

Monica W:

Røtter fra trær oppsøker lyden av vannet og sprenger seg inn i vannrør vi mennesker har laget.

Scene 2
Black-legged Kittiwake (Nusfjord (4/9/2018))
Lydperformance av Hanan Benammar og
Espen Sommer Eide.

På et et kjølelager Coast Contemporary fikk låne ved havna i Svolvær.

Kjølelageret er perfekt, vi får gløgg. Venter på en rus, vandrer videre, det er rare lyder, en utdøende måke? De spiller slitsomme greier på en fele og jeg blir sint, men kanskje det er det de vil? De kommuniserer med døden, antar jeg. Kameramannen besvimer, faller rett ned i gulvet med nese og briller og alle må gå. Kanskje det var noe som skjedde i lydlandskapet som var sterkere enn vi kunne ane?

Pause.

Natten ankommer.

AKT 2
Nydelige fjell i en mystisk dal, våkner opp.
Odysse. I dag ryktes det om A K Dolven og en bussreise inn i evigheten.

FROKOST!

Kunstmenneskene entret frokostbuffeen! Rogn, løyrom, reinsdyr, hval, spekeskinker, omeletter i alle varianter. Kaker, vafler, smådyr. Miniblinis med kaviar.

KVALNES ROAD RIDE!

Shit, ass, landskapet er faktisk fetere enn Peder Balke. Det sner på de saks-skarpe fjellene og lyset som skifter hele tiden manipulerer kameraene, lyset vil ikke la seg fange. Lyset, lyset! Turner klarte det ikke, heller ikke han huden, hva het han nå? Kvekeren, han som sa *EG ser lyset ... HERTERVIG!*

Vi ankommer noen sykt fine kåker som er renovert. Fiskerne bodde her en gang ... *Villa Lofoten saltery, artist residensy and fish oil factory.*

AKD!

Jeg skjønner at A K Dolven eier mark her akkurat som pappa Cartwright i Bonanza.

Hun er lokal, digger å bruke hele Lofoten som sitt studio. Hun har en dusj med vindu ut mot havet, der kan hun titte på regnet. Verket *Horisont ute av balanse* er en kommentar til verden antar jeg. To andre sorte malerier med hvite flekker står nonchalant lent mot hennes delikate ateliervegg, de skal forestille sne på AKD sine skuldre når hun vandrer i sitt nordlige landskapskapell?

Spådommen om delirium

Anne Marte Dyvi titter ut over havet.

Hun tror hun ser en båt, jeg tror det er en bølge, vi tenker i alvor ... Det er nå det begynner havets *dilla* og vrangforestillinger. Snart ser vi bruskiosker som kommer farende mot oss! Vi vender oss inn i allsang sammen med kunstneren Kjetil Berge i Midnight Sun Bar. Jeg tenker på det religiøse livet, uten kristendom, men med kunst i den grendehus-hellige-brakke-bygd. Kjetils film *Breaking the Ice / Vanguard* fra 2013 viser en reise fra London til Kirkenes i en isbil der han deler ut is, gratis i bytte mot en samtale om været. Isbilen er nå tom for is og har sunket ned i den hellige mark utenfor den fuktige bar.

Jeg prøver å memorere den enorme gjestelisten eller mannskapslisten som Kaptein Tanja S og førstestyrmann Charles Aubin har spikret sammen. Dette blir intens hyper-mingle-time.

Pause.

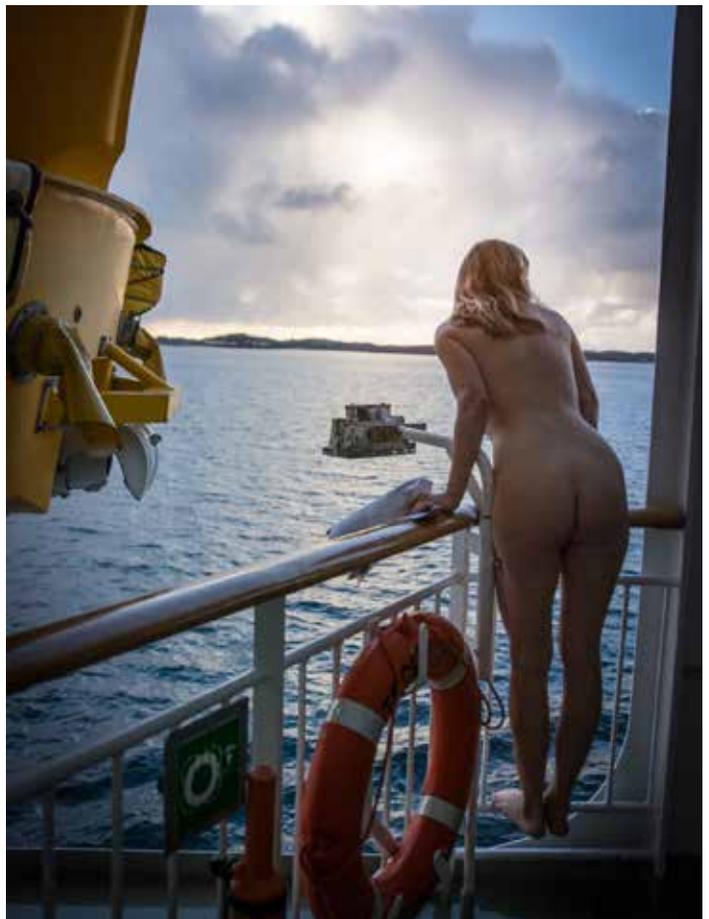

Over til venstre: Torghatten. Samisk hellig fjell og symbol for kvinnen og kvinnekroppen. Presentert i Sissel M. Berghs alternative guide over viktige samiske steder og stedsnavn lest opp over høyttaleranlegget. «Det finnes ikke lenger et samisk navn på Torghatten, men fjellet burde ha hatt et navn etter Oksaahka, dørgudinnen, eller portvokteren mellom de ulike verdener.» Foto: Laimonas Puisys / Coast Contemporary 2018.

Nede til venstre: Landing etter en turbulent flytur. Foto: Pernille Mercury Lindstad

Over til høyre: Marthe Ramm Fortun, *Seeing is Turning*. Performance. Foto: Laimonas Puisys / Coast Contemporary 2018.

Nede til høyre: Lunsjforberedelser ved besøk i Kjetil Berges *The Mindnight Sun Bar'n*. Foto: Christian Tunge.

Kveld ombord på barken MS Trollfjorden

Henskapet klatrer om bord på luksusbarken MS Trollfjord, kaptein Tanja S (Sæter, red.anm.) leder an, matrosene spiser torsketunger, krabbe og blåskjell svømmer rundt, det brygger opp til storm. Haiene følger etter båten og Marte Ramm Fortun utsetter sin performance til i morgen. Barken bestiger de 5 meter høye bølgene og det nervøse mannskapet fra hele verden blander seg med de sjakkspillende veteranene som lever her på båten.

Fem meter bølger og boblebad

Are Kalvø som ikke liker norsk natur har ankommet, NORLA vil teste hans litterære sjøben. Christian Tunge og forlaget hans, HEAVY Books, forsvinner opp i sylinderglassheisen med danskene fra publiseringsplattformen Lodret Vandret for å svømme i boblebadet under stormen. Dekksjentene fra Pompidou og Tate Modern svaier under stjernene sammen med en doktor og noen arkitekter.

Kuratorer søker ly i kahyttene for å be.

Utenfor de runde skutevinduene har bølgene tatt over utsikten, fjellene forsvinner og månen viser tydelig frem høyden som den levende massen bygger seg opp og ned i. Vannet fletter seg rundt propellene som ett av Hannah Ryggens tekstilverk.

Tipper Ryggens gjenferd hjemsøker oss i natt.

Mareritt

Nattstorm og dilla traumer over Nordfjorden.

Naturens ytterelementer er ikke nådige.

Oh, oh the endless sea. / Oh, oh the endless sea. / I want to jump into the endless sea Let it wash all over me ...

Iggypop mumler i månemørket. Ankeret dunker i skroget på babord side. MS Trollfjord krasjer ned i en bølgedal, jeg faller i sikksakk igjennom korridor-natten. Finner en matros og hvisker: 'Er dette vanlig!?' Matrosen spiser kjeks med ost og nikker 'Vestfjorden, åpent hav to timer til ... Klokken er 24:30.'

Bølgene er ikke ryddige, de går inn i daler og Barken danser ikke en digg drøm om Kitty Kielland.

AKT 3

Ny dag, nye muligheter her ute i bensinbåten på havet, vinden har dratt seg ned, alle er drit trøtte og vi spiser evig buffe ... snegle, blekksprut og annet.

Vi får seminarskilt i et konferanserom. Førstestyrmann og kurator Charles (Aubin, red.anm.) forteller. Landskap, konstruksjon. Landskapet i Norge bygde vårt samfunn, konflikt i landskapet, det er her arkitektene kommer inn! Landskapsarkitekter ... Romantikken i Norge, nasjonalistisk landskap? Hva er politisk samfunn? Psykogeografisk samfunn? Agrokulturell.

Mannelandskap

Feminint landskap

Jeg tenker at det er et henlandskap ...

Men Kitty blir stemplet i det feminine landskapet.

Pause.

Vi i salen skjønner at alle som har sovet godt har blitt vugget trygt i sengen da de var små. Resten sliter med øyelokkets u-kontroll. Centre Pompidou har forsovet seg og stormer mykt inn med glitrende øyelokk-sminke. Kristoffer Dolmen, direktør fra Samisk senter for samtidskunst, sier: «Nordlyset som dere ser etter er lyset som belyser de politiske konfliktene.»

Marit Paasche holder et fint foredrag om kunstneren med veven. «Natur for Hannah Ryggen var en levd nødvendighet!»

Vi skal titte nærmere på deg i Kunsthall Trondheim.

Lugar 607. Daisuke Kosugi holder Lecture performance about Kosugis research for his upcoming film.

Vi entrer lugaren og der sitter Kosugi med en skjerm foran øynene festet i noen VR-briller.

På skjermen ser vi butohdansere, jeg tenker på Artaud, Kosugi tenker på tradisjon som har blitt omplassert til store institusjoner, han tenker på publikum som ser. Bli for hardt å igjenkjenne alle de samme publikumsminene ... Utøveren kjenner deg igjen så godt når hen står der i søkelyset. Kosugi tenker at hans publikum er poteter.

Han tenker på sin far som han skal jobbe med i Japan, han tenker på at faren ikke vil at han skal filme når han flekser sine muskler i bodybuildingshow for menn på 60++.

Gleder meg til å se hva som skal komme!

*På lugar 728 er Christian Tunge
BLUETOOTH BOOGIE*

Tunge printer postkort fra turen. Vi sender hva vi har tatt bilder av, han printer.

*Lugar 643. Siri Borge
RESTING COD FACE
Presentert av Rogaland Kunstsenter,
kurator Geir Haraldseth.*

Siri har dekorert veggene med plakater, de viser typiske gamle ikoniske bildetrykk av gamle sardinbokser og annet. Boksene viser en nasjonalistisk billedcollage av norsk natur og alt annet vi er «stolte» av. Siri har oppgradert bildene, pyntet dem opp-ned. Der er Ari Behn, der er fulle ungdommer på byen, der er Starbucks. Siri reflekterer over den pinlige tiden vi lever i: kapitalen, fylla og småkongene og ensomheten i popkulturen, kontra det vi var stolte av før, naturen og råvarene.

Dekk 6. Marthe Ramm Fortun, kl. 15:15.
Seeing is Turning, Part 2.

Marthe er iført en regnponcho, naken under. Hun står på bordet i resepsjonen, kaster seg mellom kongeparet som henger på veggen. Andrekapteinen sier hun må kle på seg når hun skal løpe blant de gamle traverne på skuta, de tåler ikke hud, bare regnponcho-fake-hud. Marthe løper opp vindeltrappen med hele kunsthenskapet på slep.

Hun kler av seg. Hun spør en mann om å holde hennes fot, det er han duden fra Paris fra den franske kunststiftelsen Fondation Cartier som får æren. Marthe løper blant livbåtene med sine intense kollagemonologer om Hannah Ryggen og sterke kvinneskikkelser, vi ser deres *point of view*, vi ser systemet i tiden som enkeltmennesket kjemper imot, vi ser! Skipene tuter i hennes sluttpoeng og alle ler i eufori! Jeg tenker på hvor viktig rommet er for Marthe, hvor flink hun er til å bruke det, og når hun kler av seg er det uten tvil.

Denne antitvilen smitter over på oss publikum, Marthe, vi tviler ikke på deg.

«HANNAH RYGGEN HUNG HER ANTI
FASCIST TAPESTRY ON THE EXTERNAL
WALLS OF HER SMALL COASTLINE
FARM! FISHING IN THE SEA OF DEBT
(1933) NAZIS DISMISSED HER AS A
CRAZY WITCH/COLLECTING SEASIDE
LICEN TO DYE HER YARN / BUCKETS
OF PISS FROM HER GUESTS FOR THE

BLUE / [...] NOW GOOD / CAN SAVE THE
NATIONSTATE»

(Omtrentlig utdrag fra Marthe Ramm
Fortuns performance)

Dekk 7, nr. 725

Ina Hagen

*Unscheduled, ongoing performance all night.
Norsk hydro alumina refinery in Brazil*

Ina kommer rett fra Brasil. Hun er oppskaket, foran henne ligger årsregnskapet til Norsk Hydro sammen med en bok av Augusto Boal og en bok av Peter Sloterdijk: *I samme båt* fra 1993. Ina ønsker at vi skal starte med å finne svaret på det store spørsmålet som Boal påpeker: Hvorfor kan vi ikke alle leve sammen? Eller vent, det der spørsmålet må omformuleres! La oss se hva natten bringer. Kan dette spørsmålet stilles til Norsk Hydro?

KVELD

Scener fra helvete.

Haiene nærmer seg ...

Vi tryner på dekk og nede i baren surrer silde-stimer seg rundt Marthe Ramm Fortun, hun ble kalt inn på teppet av hovedkapteinen og dømt til landgang eller planka som vi kaller det, i neste havn. Hun er en blotter, mener MS Trollfjord. *HÆ og HÆ! Nei det skal du da ikke* sier vi, hvor blir det av kunstnerisk frihet?

Vi må beskytte den med alle våre armer i morgen om kapteinen setter ut tørrplanken inn mot trønderland.

Det skal ikke være mulig at det blir landgang for en av de ledende norske performancekunstnerne i vårt land.

Jeg aner et mytteri ...

AKT 4

Scene 1

Landkrabbeliv og havets hemmeligheter

Drømmescener:

*Jeg setter på meg gule runde briller og
drømmer om Bjarne Melgaard. Trondheim.
Nordenfjeldske Art museum: Hannah Ryggen!
Der er de teppene! Helt fantastisk, tror
det er min nye favoritt. Julekvaler 1956, ull
og lin-angst og NATO og penger. Og kriger.*

Over til venstre: Mary Grace Wright, direktør for STANDARD (OSLO) i samtale med Henriette Bretton Meyer, kurator ved Kunsthal Charlottenborg (DK). Foto: Laimonas Puisys / Coast Contemporary 2018.

Nede til venstre: Ina Hagen, *Ina Hagen presents a new spoken-word performance based on her current research in Brazil that explores the country's complex economical and environmental intertwinement with Norway.* (2018). Spoken-word performance. Foto: Laimonas Puisys / Coast Contemporary 2018.

Over til høyre: «Cooking Sections – The Empire Remains Shop». Foredragsperformance med påfølgende samtale og boklansering på Bergen Kunsthall. Foto: Laimonas Puisys / Coast Contemporary 2018.

Nede til høyre: Daisuke Kosugi, *Performance i 'The Cabin Series' om pågående research til hans neste film.* Foto: Laimonas Puisys / Coast Contemporary 2018.

SKUTELIV

Sissel Berg forteller om den samiske kulturen langs kysten her på samisk. *Tronte* var et sted der de danske styremaktene anla et sameterritorium for å få kontroll over samene. Det er en hemmelig øy her ute som heter kvinne (Trollhatten? Nei, Torghatten). Kvinnen ble tilbedt for hun var den eneste som kunne snakke med havet. Sjømennene oppsøkte hennes magiske sprekker av spådom og visdom.

Pause.

Dyp tid. Det er det beste uttrykket på lenge ... fjellet er dyp tid, ikke rask drittid som dreper fort og bort all den dype tid som fjell og isbre har latt seg forføre av.

(Det er nå 7 meter bølger og vi holder oss nakne fast i den brennhete veggen i badstuen ... De amerikanerne står helt stødig på gulvet i stormen, de vet noe? Nei det er fettets tyngde som påvirker stødigheten, ikke politikk.)

Du vet kanskje denne rare følelsen av å være hypersosial over lengre tid? Den tiden da alle følelsene ligger rett innenfor, rett utenfor?

FILMAFTEN

Oilers (2016), HD-video av Anne Marthe Dyvi og Massimiliano Mollona

«Filmen *Oilers* (ferdig august 2016) er laget for Bergen Assembly av Massimiliano Mollona (UK) og Anne Marthe Dyvi (NO). Prosjektet oppstod etter et møte på slutten av 2014 som resulterte i samtaler om økonomiens og arbeidslivets nyere historie, og spesielt i 'oljenasjonen' Norge. Man stiller ofte spørsmålet hvordan økonomien ser ut, eller hvordan utsiktene for oljesektoren er. I filmen *Oilers* har vi fulgt året 2015 fra arbeiderens sted – ved å vende tilbake jevnlig til en norsk stor arbeidsplass der oljeplattformer pusles sammen bit for bit av fagutdannede arbeidshender.»
(Tekst av Anne Marte Dyvi)

I ett år har Dyvi og Mollona fulgt arbeiderne som jobber på oljeplattformen Edvard Grieg. Vi får et inntrykk av landskapet og oljearbeidernes liv. Språket er norsk, polsk og engelsk. Triste brakker og lange netter. Klinisk miljø og skilt som forteller arbeiderne hvor de skal sette poser på skoene,

hvor de kan ha aktiviteter. Det er forbudt å fylle vannflaskene med jus i kantina. Vi får et innblikk i fagbevegelsen og frykten for at arbeiderne skal miste jobben nå som oljeeventyret er på hell. De diskuterer morgenkaffen, skal den sløyfes eller skal den beholdes? Politisk sett føler jeg dette er en viktig film som spiller hverdagen til arbeideren i en kritisk tid. Jeg tenker på ytterpunktene i det politiske klimaet vi lever i.

AKD / *When i discover the end i wanted to live really long* (2013), 16 mm film overført til video

A K Dolven sprer sine ben og føder natur. AKD føder sitt land, nesten som hun dama fra *Basic Instinct* med Mikael D., frem tilbake frem tilbake ... ja, Sharon Stone het hun.

Marthe Ramm Fortun, dag 2

Marthe Ramm Fortun er plassert i et konferanserom, ikledd en heldekkende kjole.

De er nå livredde for hennes nakne kropp.

Marthe er proff og bruker sitt miljø, uttaler sitt miljø og sier: *Testing the space, you are my limit ... dette skipet lekker olje og sperm, så la oss danse til kapteinen kaster oss av.*

Jim Morrison

«Grandma loved a sailor who sailed the frozen sea. / Grandpa was that whaler and he took me on his knee. / He said: 'Son, I'm going crazy from living on the land!' (...) I'll stand at mast, let north winds blow till half of us are dead / LAND HO!»
(*The Doors, Land Ho!* [1970])

Haiene forfølger oss stadig.

**AKT 5
KONFERANSEROM
Randi Nygaard prisvinneren
og min røde tråd.**

Sissel M. Bergh. Jeg fascineres av Berghs tanke om at de fortellingene vi har blitt lært opp til her i landet faktisk ikke er sanne. Sissel jobber med å finne de andre historiene. Språk og land. Poesien som oppstår i det hun entrer det samiske språket.

Jeg tenker på hvilken politisk kraft et språk kan ha. Jeg tenker på dialektenes sang. Og tenk at fucka Norge forbød samene å tale sitt eget språk!

Den nære postkolonialismen ...
Torsken i nettet gisper etter vann.

Pause.

RANDI NYGÅRD!

Boken Dei villlevande marine resursane ligg til fellesskapet

«Boka handlar såleis om bevisstgjerung, kunnskap, poesi og fellesskap. I dag, i vår komplekse verd, er vi stadig meir framandgjorte og fjerna frå naturen og frå korleis samfunnet og ressursbruken vår fungerer. Vi trur dermed at både kunnskap, kjensler og poesi kan vera nødvendige for å kjenna og skjønna dei ulike forholda vi har til omgjevnadane våre og dermed og til oss sjølve. Om vi ikkje evnar å sjå korleis liva våre relaterer seg til større samfunnsstruktur og naturlege krinslaup, er det også vanskeleg å sjå føre seg andre moglege fellesskap, sosiale strukturar og liv med og i naturen.»

(Boka er del av det internasjonale prosjektet *Ensayos*, <http://ensayostierradelfuego.net/>; tekst av Randi Nygaard)

Randi brenner inne med KUNNSKAP! Jeg føler at hun er den duden i eventyret om Espen Askeladd som satt inne med 7 vintre og 7 somre og nå slippes de løs fra Randis talerstol.

**AKT SEX
BERGEN, BABY!**

**Med sjøulklabbing labber vi landkrabber inn på land uten plankegang.
– 14 timer senere.**

Efter klang og efter-smak

Bølger, mennesker og tenkende hjerner gir meg troen på litt mer enn før. Takk til alle fine folk, alle fine samtaler, alle de fine performancene, filmene, foredragene og den evige buffé i brun, gul, hvit. Må virkelig si at Tanja Sæter har spikret sammen en interessant og rar reise, respekt. Alt er nesten fiksjon og alt er teater, alt er kunst? Programmet var massivt, og havet tok meg i sin store helhet.

J. Morrison

«Before you slip into unconsciousness / I'd like to have another kiss / [...]The crystal ship is being filled / A thousand girls, a thousand thrills / A million ways to spend your time / When we get back, I'll drop a line»
(The Doors, *The Crystal Chip* [1967])

- Coast Contemporary ble arrangert for andre gang i 2018, på Hurtigrutens MS Trollfjord mellom Svolvær og Bergen, 21. til 26. oktober.
- Coast Contemporary skal være en møteplass for det norske kunstfeltet. Noe av bakgrunnen for prosjektet er en aktiv synliggjøring av det kunstnerstyrte initiativer samt det fagpolitiske arbeidet som ligger til grunn for dagens norske kunstscene, og bygge bro med ulike internasjonale aktører.
- Årets program var kuratert av Charles Aubin (Performa i New York) i dialog med Tanja Sæter. Tittelen – «Rugged, weathered, above the sea» (oversatt: «Furet, værbit, over vannet» fra *Ja, vi elsker* av Bjørnstjerne Bjørnson) tok for seg Norges forhold til naturen over og under vann. Det underliggende temaet er hvordan Norge på den ene siden kan fremstå med et tilsynelatende plettfritt ytre «over vann», men med en mørk bakside med oljeproduksjon og lakseoppdrett samt bidrag til store miljødeleggelser verden over.
- Coast Contemporary er et ikke-kommersielt og idealistisk arrangement. Coasts program er støttet av Bergen kommune, KORO – Kunst i offentlige rom (URO), Kulturrådet, NORLA (Norwegian Literature Abroad), Utenriksdepartementet med ambassader og Stiftelsen Fritt Ord. Årets deltagere inkluderte ArkDes (SE), C-E-A (Association française des commissaires d'exposition), Centre Pompidou (FR), Fondation Cartier (FR), Kunsthal Charlottenborg (DK), Portikus Frankfurt (DE), Swiss Insitute (USA), Tate Modern (UK), UP Projects (UK) mfl.

Innhold

B	Billedkunst Nr. 6 2018	1
	Leder.....	3
	Kebbevenner.....	5
	Bidragstere	6
F	Fem favoritter: Karen Nikgol	11
F	Fokus – Ritualer	21
	Tegning av Constance Tenvik	23
	Stina/e Högvist: Hen är gravid	24
	Mari Opsahl: «Hele folket i noe slags arbeid»	32
	Maria Brinch: Tanker om årets Kampala Art Biennale	42
	Pernille Mercury Lindstad: Coast Contemporary 2018	50
	Billedessay: Ritualer	60
	Petter Haaland Bergli: Billedspråk	72
	Christer Dynna (& Co): Samling i bønn!	80
I	Intervju	89
	Mina S. Haufmann: Susanna Kajermo Törner	91
	Mina S. Haufmann: Karin «Mamma» Andersson	98
K	Kritikk	111
	Ane Hjort Guttu, «Writings, Conversations, Scripts»	113
	«Light Lines»	118
	«Avskygninger»	120
	Sonya Kelliher-Combs, «Det vi bærer på»	124
M	Meninger	127
	Mona Gjessing: En ryddesjau er i gang	129
	Porselius & Nygård: Videokunsten bør være likeverdige!	132
N	NBK	133
P	Publisert	139
	Anna Szefer Karlsen: Sterke sedvaner	141
S	Skråblikk	143
	Gyrid Gunnes: Friheten til å være midt imellom	145
	Bjørn Hatterud: Minnes melodier	152
	Ane Hjort Guttu: Praktiser poesien	158
V	Verk	163
	Terje Nicolaisen, <i>The Grand Fax</i>	166
	Mari Opsahl, <i>Noe som bare er</i>	170

